

2022-03-02 08:30 CET

Minskad kvicksilverhalt i Karlstads kommuns sjöar

Genom att ta prov på gäddor mäter Karlstads kommun regelbundet mängden kvicksilver i flera av kommunens större sjöar. Till den senaste provtagningen som ägde rum 2018-2021, hade kommunen sökt hjälp av allmänheten. Totalt analyserades prover från 47 gäddor. Resultatet visade på en minskad mängd kvicksilverhalt i sjöarna.

Kvicksilver lagras i kroppen och koncentrationen blir högre ju längre upp i näringskedjan man kommer. Gäddor som är en toppredator, det vill säga högst upp i sjöns näringskedja, är därför fördelaktiga att ta prov från.

-Vi har analyserat kvicksilverhalten från tolv sjöar och kunnat konstatera en generell minskning. Fyra av sjöarna har ett högre värde än tidigare men det är en ytterst marginell höjning, utom för Östra Örten, där är halten nästan den dubbla mot tidigare provtagning, säger Ida-Lis Rundin, miljösamordnare på Karlstads kommun.

En anledning till sjön Östra Örtens värden kan vara skogsavverkning som skett i anslutning till sjön. Sjön ligger dock fortfarande under 1 mg kvicksilver per kg fisk, vilket är gränsen som EU satt för kvicksilver i gädda som ska konsumeras.

Kvicksilver i naturen

Kvicksilver är en giftig lättflyktig tungmetall som kan spridas över mycket långa avstånd i atmosfären, den största utsläppskällan globalt är enligt Naturvårdsverket småskalig guldutvinning. I naturen kan kvicksilver omvandlas till den extremt giftiga föreningen metylkvicksilver, som i sin tur kan tas upp av levande organismer. Om människor får i sig stora mängder kvicksilver kan det ge skador på hjärnan och det centrala nervsystemet. I Sverige har användningen av kvicksilver minskat genom åren och begränsats i till exempel termometrar, lågenergilampor, batterier och elektronik. Mätningarna av kvicksilverhalten i Karlstads kommun har genomförts vart tionde år sedan 1970-talet, vilket ger ett bra underlag när man vill följa utvecklingen.

-Syftet med provtagningen är att kunna följa kvicksilverhalterna i miljön, men också att ur hälsosynpunkt undersöka hur lämplig fisken i sjön är att äta, förklarar Ida-Lis Rundin.

Resultaten skickas även till Sveriges geologiska undersökning (SGU), som är myndigheten för frågor om berg, jord och grundvatten. Där det också används som en bedömningsgrund för statusklassningen av sjöar.

-Inför det här arbetet gick vi ut till allmänheten och bad om hjälp med att fiska gäddor från de aktuella sjöarna. Vi fick jättebra respons och jag vill verkligen rikta ett varmt tack till alla, det har varit till stor hjälp, avslutar Ida-Lis Rundin.

Sjöar där kommunen mätt kvicksilverhalten:

- Acksjön
- Alstern
- Borssjön
- Mången

- Stora Böckeln
- Östra Örten
- Sandstorptjärn/Bävertjärn
- Gapern
- Västra Örten
- Barsjön
- Panken
- Molkomsjön

Mer information:

Ida-Lis Rundin, miljösamordnare på Karlstads kommun, 054 – 540 46 64
